

Номер реєстрації	3121
Дата реєстрації	26.10.2020
Номер заявки	I201800002
Дата подання заявки	21.08.2018
Дата публікації відомостей про заявку та номер бюлетеня	№ 19/2019 10.10.2019
Географічне зазначення	ПЕТРИКІВСЬКИЙ РОЗПИС
Кваліфікація географічного зазначення	географічне зазначення
Назва товару	<p>Сувенірна продукція, столовий посуд, товари широкого вжитку</p> <p>Самобутній по своїй суті, виконаний з великим смаком і знанням законів орнаментальної композиції, петриківський декоративний розпис має специфічні особливості, що чітко відрізняють його від інших розписів.</p> <p>Характерною особливістю петриківського розпису є переважання рослинного орнаменту, здебільшого квіткового, і створення фантастичних, неіснуючих в природі, форм квітів, в основі яких лежить уважне спостереження за місцевою флорою. Тільки в петриківському розписі існують такі квіти як «цибулька» і «кучерявка». Широке застосування в розписі мають мотиви садових (жоржини, айстри, тюльпани, троянди) і лугових (ромашки, волошки) квітів, ягід калини, полуниці і винограду. Характерним для орнаменту є також зображення акантового листа, що його звать «папороттю», бутонів та пір'ястого ажурного листа. Інколи квіти та ягоди поєднуються з птахами, рідше зустрічаються зображення тварин і людини. Зазвичай, у малюнках сюжет розгортається від центру до країв.</p> <p>Надзвичайною рисою розпису є те, що весь малюнок розгорнутий на площині стіни, аркуша паперу або декоративної тарілки, має площинне зображення. При цьому лінії стебел і гілок не перетинаються між собою, а багато елементів розпису мають силуетне зображення. Фігури птахів, тварин, людей мають здебільшого контурне зображення. Тварин малюють у профіль, а квіти - в анфас.</p> <p>У «петриківці» багато різноманітних прийомів та засобів малювання.</p> <p>Інструменти, якими користувалися давні майстрині «малювальниці» - пальчик майстрині (тицяння калинки пальцем), рогозина (частина стебла від рослини рогіз), тоненькі трісочки, сірники. Для того, щоб промалювати найтонші деталі, виготовляли пензлик з котячої шерсті (кошачка) – цей інструмент існує тільки в петриківському розписі.</p>
Опис товару	

Окрім традиційних інструментів, сучасні майстри також використовують у своїй роботі незвичайні інструменти: піпетка, дитяча соска, ватні вушні палички, зубочистки. Цим і унікальний розпис: все, що є під рукою і годиться для малювання.

Майстри використовують фарби на яєчній або клейовій основі, за традицією застосовують для розпису яєчну темперу, гуаш, олійні фарби на ґрунті, підлаковий розпис.

Петриківський орнамент відзначається колоритністю, яскравістю фарб. Для розпису характерне контрастне поєднання основних і додаткових кольорів спектра, де переважають червоні і зелені відтінки.

Саме в цьому розписі є незвичайний мазок, який називають «перехідний». Для створення цього мазка необхідно повністю вмочити пензлик в певну фарбу, а кінчик пензлика в інший колір і при малюванні мазок розпочинається одним кольором, а потім плавно переходить в інший.

Майстри петриківського розпису повинні мати ідеальне почуття пропорції і композиції для того, щоб створити малюнок. Усі петриківські майстри малюють без попередньо наміченого контуру, не користуючись жодним вимірювальним інструментом.

Опис меж географічного місця

Смт Петриківка та Петриківський район Дніпропетровської області.

Петриківський розпис – мистецтво вільних людей. У селищі Петриківка, хутір козака Петрика, ніколи не було кріпацтва, колись тут розташовувалися зимівники козаків. Згодом, навколо зимівників стали осідати з родинами селяни – втікачі, які були скривджені панами. Серед них було багато майстровитих людей. Завдяки великій кількості майстрів, які тут оселилися, розвивалися різноманітні народні мистецтва.

У формуванні стилістичних особливостей розпису значну роль відіграло географічне розташування Петриківки з її рослинністю та природним ландшафтом. Петриківський декоративний розпис є проявом народного мистецтва, що сформувалося у XIX – XX ст. як мистецтво розпису хати, якому притаманні неповторність та самотність. В основі розпису лежить образне, поетичне осмислення світу рідної природи, краси української землі.

Опис взаємозв'язку товару з географічним середовищем чи географічним місцем походження:

У Петриківському районі Дніпропетровської області практично кожна родина володіє мистецтвом Петриківського розпису, якому тут навчають з дитинства. У кожній школі району функціонують гуртки Петриківського розпису, у селищі Петриківка працює дитяча художня школа імені Т.Я. Пати. Загальна кількість дітей, які навчаються Петриківському розпису в районі налічує більше двох тисяч. Навички передаються із покоління в покоління, завдяки чому в районі утворилися й працюють цілі творчі династії майстрів Петриківського розпису. Майстри сучасного періоду допомагають зберегти унікальність розпису, додають до нього нові тематичні та технічні знахідки, що сприяє еволюції Петриківського розпису, який, розвиваючись, знаходить нові форми вираження, зокрема, на таких предметах, як столовий посуд, шкатулки тощо.

Петриківський розпис – це коротка назва елемента нематеріальної культурної спадщини «Петриківський розпис – українське декоративно-орнаментальне малярство XIX – XXI ст.», який взято на державний облік Міністерством культури України та включено до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України.

Рішенням 8-ї сесії Міжурядового комітету з охорони нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО 05.12.2013 елемент «Петриківський розпис – українське декоративно-орнаментальне малярство XIX – XXI ст.» включено до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства.

Петриківський розпис – це візитна картка Дніпропетровщини та всієї України. На території району не тільки зберігається виховання майстрів, а й максимально популяризується Петриківський розпис серед населення області, України та за кордоном.